

Pane bakaláři, paní doktorko. Jak oslovovat držitele titulů

IVA PACNEROVÁ

Doktor, nebo docent? Vyznat se v jednotlivých titulech a osloveních může být složité, zvláště když jste se s nimi nikdy předtím nesetkali. Přinášíme vám přehledné shrnutí všeho, co o titulech potřebujete vědět.

Článek

Akademické tituly jsou nejen symboly dosaženého vzdělání a odbornosti, jsou také klíčem k správnému oslovení v profesním a společenském kontextu. V České republice, stejně jako v mnoha jiných zemích, existuje široká škála titulů. Ty se liší podle úrovně a délky studia, ale také podle oboru.

V tomto článku se podíváme na nejběžnější [akademické tituly](#) a všechno, co byste o nich měli vědět.

Tituly rozlišujeme do čtyř kategorií

1. Bakalářské
2. Magisterské
3. Doktorské
4. Další akademické tituly a hodnosti

Přehled délky studia pro získání jednotlivých titulů

1. Bakalářské tituly

Bakalář (Bc., BcA.): tři až čtyři roky

2. Magisterské tituly

- Magistr (Mgr., MgA.): dva roky
- Inženýr (Ing., Ing. arch.): dva roky
- MUDr.: šest let
- MVDr.: šest let
- MDDr.: pět let
- JUDr.: Obvykle další jeden rok po získání titulu Mgr. v právnickém oboru a úspěšném dokončení rigorózní zkoušky.

3. Doktorské tituly

- Ph.D.: Minimálně tři až čtyři roky (6 až 8 semestrů) po dokončení magisterského studia.
- Th.D.: Obdobná délka jako u titulu Ph.D., tedy minimálně tři až čtyři roky.

- DrSc.: Obvykle získáván po několika letech vědecké práce po získání titulu Ph.D., časový rámec může být variabilní.

4. Další akademické tituly a hodnosti

- Docent (Doc.): K dosažení hodnosti docenta je nutné absolvovat habilitační řízení, které vyžaduje významné vědecké a pedagogické výsledky po získání titulu Ph.D.
- Profesor (Prof.): Nejvyšší akademická hodnost, kterou lze dosáhnout po dosažení titulu docenta a dalších významných vědeckých a pedagogických úspěších. Celý proces může trvat mnoho let.

Bakalářské tituly

Bakalářské studium je základní vysokoškolské vzdělání, které obvykle trvá tři až čtyři roky. Studium se ukončuje státní závěrečnou zkouškou (státnicí), jejíž součástí většinou bývá i obhajoba bakalářské práce. Pro umělecké vysoké školy bývá typický umělecký výstup.

- **Bc. (Bakalář)** je udělován absolventům bakalářských programů v oborech jako humanitní vědy, přírodní vědy, ekonomie a mnoho dalších. Titul se píše před jménem a jako oslovení se používá paní bakalářko / pane bakaláři. V některých zemích může být užívání tohoto titulu v oslovování častější, v jiných zemích (včetně Česka) se zpravidla neužívá.
- **BcA. (Bakalář umění)** je varianta akademického titulu bakalář a je udělován na českých uměleckých školách. Při oslovení se používá zkrácená verze titulu tedy paní bakalářko / pane bakaláři a píše se před jménem.

Jak tituly píšeme?

Vysokoškolský zákon ani žádný jiný oficiálně neříká, jak přesně tituly u jména psát. Na praktické rovině jsou ale pravidla ustálená.

- tituly před jménem čárkou neoddělujeme, tituly za jménem čárkou oddělujeme – např. *JUDr. Ing. Jan Novák, Ph.D., dr.*
- pořadí titulů (pokud chceme uvést všechny) držíme od vyššího po nižší – např. *JUDr. Ing. Jan Novák*
- mezi stejnými tituly píšeme „et“ (latinská spojka) nebo „&“ – např. *Mgr. et Mgr. Jan Novák, Ing. & Ing. Jan Novák*
- za zkratkou titulu píšeme tečku

Magisterské tituly

Magisterské studium v České republice navazuje na bakalářské studium a obvykle trvá dva roky, s výjimkou medicínských oborů. Ty lze dokončit během pěti až šesti let a nevyžadují předchozí bakalářské vzdělání. Získání titulu zahrnuje úspěšné dokončení studia, obhajobu diplomové práce a složení státních závěrečných zkoušek. Tituly se liší podle oboru studia, přičemž každý má své specifické požadavky a délku studia.

- **Mgr., MgA.** (Magistr) získají absolventi magisterských programů v humanitních, přírodních a sociálních vědách. Titul Mgr. píšeme před jménem a při oslovení užíváme paní magistro / pane magistře.
- **Ing. Ing. arch.** (Inženýr) se uděluje absolventům technických a ekonomických oborů. Vydávají je technické univerzity a vysoké školy s technickými obory. Při oslovení užíváme paní inženýrko / pane inženýre a titul Ing. píšeme před jménem.
- **MUDr.** (Medicinae universae doctor) získají absolventi lékařských fakult. Tento titul vydávají lékařské fakulty a píšeme jej před jménem. U oslovení používáme paní doktorko / pane doktore.
- **MVDr.** (Medicinae veterinariae doctor) se uděluje absolventům veterinárních studií. K jejich oslovení užíváme stejně jako u titulu MUDr. oslovení paní doktorko / pane doktore. Titul píšeme před jménem.
- **MDDr.** (Medicinae dentium doctor) je udělován doktorům zubní medicíny. Tento titul píšeme před jménem a jako oslovení používáme paní doktorko / pane doktore.
- **JUDr.** (Juris utriusque doctor) je titul určený pro absolventy právnických fakult, kteří dokončili rigorózní řízení. Na konci řízení je oslovujeme paní doktorko / pane doktore a titul píšeme před jménem.

Co je to rigorózní řízení?

Rigorózní řízení je proces, který umožňuje absolventům magisterského studia získat vyšší akademický titul známý jako „**malý doktorát**“. Úspěšné řízení vyžaduje sepsání vědecké práce, která přináší nové poznatky. Tuto práci musíte následně obhájit a splnit zkoušky z odborných předmětů. Zkoušku můžete vykonávat jen v takovém oboru, ve kterém jste získali titul magistr.

Výsledné tituly

- JUDr. pro právníky
- PhDr. pro humanitní a sociální vědy
- RNDr. pro přírodní vědy
- ThDr. nebo ThLic. pro teologii
- PharmDr. pro farmaci

Všechny tyto tituly píšeme před jménem.

Doktorské tituly píšeme za jménem

Doktorské studium představuje nejvyšší úroveň akademického vzdělání a je zaměřeno na výzkum a specializaci. Studovat jej můžete po dokončení magisterského studia.

- **Ph.D.** (Doctor of Philosophy) je mezinárodně uznávaný titul, který vydávají univerzity a výzkumné instituce. Získají ho absolventi doktorského studia. Titul Ph.D. se **píše za jménem** a při oslovení užíváme paní doktorko / pane doktore.

- **Th.D.** (Doctor Theologiae) je specifický titul pro teologické obory. Vydávají jej teologické fakulty a univerzity. Titul Th.D. **píšeme za jménem** a také jeho nositele oslovujeme paní doktorko / pane doktore.
- **DrSc.** (Doctor Scientiarum) je titul vyšší vědecké kvalifikace, často získaný po dalším výzkumu a publikacích po dosažení Ph.D. Tento titul udělují akademické instituce a výzkumné ústavy. Tento titul také **píšeme za jménem** a jeho nositele nazýváme paní doktorko / pane doktore.

Jaký je rozdíl mezi Ph.D. a PhDr.?

Titul **Ph.D.** lze získat studiem vysoké školy v doktorském studijním programu. Je to nejvyšší titul, které lze dosáhnout studiem. Tento titul se píše za jménem.

Titul **PhDr.** je titul dosažený po rigorózním řízení v České republice, který je nižší než Ph.D. Tento titul se píše před jménem.

Další akademické tituly

- **DiS.** (Diplomovaný specialista) je titul, který získají absolventi vyšších odborných škol. Označuje odbornou způsobilost v praktickém oboru. Požadavkem k jeho získání je tříleté studium na vyšší odborné škole, úspěšné složení absolutorii a obhajoba absolventské práce. Titul DiS. píšeme za jménem, ale **při oslovování jej nepoužíváme.**
- **Doc.** (Docent) je titul udělovaný po úspěšném habilitačním řízení, který má již dokončený titul Ph.D. nebo jeho ekvivalent. K úspěšnému zakončení musíte prokázat vědeckou a pedagogickou činnost, vypracovat habilitační práci a obhájit ji. Titul docenta se píše před jménem a při oslovování užíváme paní docentko / pane docente.
- **Prof.** (Profesor) označuje nejvyšší akademický titul. K získání titulu profesora musíte získat titul docenta a dokázat významné vědecké a pedagogické výsledky. Následně musíte získat schválení vědeckou radou, ministerstvem a prezidentem. Titul se píše před jménem a jako oslovení se užívá paní profesorko / pane profesore.

Nejběžnější zahraniční tituly

- **BA** (Bachelor of Arts) – bakalář umění
- **MA** (Master of Arts) – magistr umění
- **BSc** (Bachelor of Science) – bakalář přírodních, technických a matematických oborů
- **MSc** (Master of Science) – magistr přírodních, technických a matematických oborů
- **BBA** (Bachelor of Business Administration) – bakalář managementu.
- **MBA** (Master of Business Administration) – magistr managementu a podnikání
- **DBA** (Doctor of Business Administration) – doktor managementu.
- **MD** (Doctor of Medicine) – titul pro lékaře, ekvivalent českého MUDr.

- **LLM (Master of Laws)** – magistr práv.

Správné oslovení nositelů akademických titulů je důležité nejen z hlediska společenské etikety, ale také jako projev úcty k jejich dosaženému vzdělání a odbornosti. Vždy je vhodné se předem informovat o titulech a oslovení dané osoby, aby nedošlo k nechtěným chybám. S pomocí našeho krátkého shrnutí se už v titulech neztratíte!